

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris.
Libri Qvinqve**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XLIII. Ignatij caritas curandis suorum animis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

ex morbi insolentia consternato iussit interdum adesse nouitios, qui musici norant, eumque piis cantibus recreare. Sed præter hanc erga ægrotos caritatem effusam, & sedulam, quæ illorum non modo corporibus, sed maximè animis incredibile fuit morbi, & ægritudinis leuament; aderat iis ipse per se, ac dulci de rebus diuinis alloquio incundè solabatur; valetudo si ingræceret, aut missus esset sanguis, noctu bis, terue tacitè inuisebat, ne solutis motu fasciolis vena sanguini laxaretur, aut quid aliud triste incideret. Demum afflicta sanitate, viribusque prostratis, Præpositi onus, & publicas curas cum omnes in Vicarium transferret, ynam sibi pro ægrotis se posuit, sæpen numero professus, multum se Deo propterea debere, quod se multiplicis miseriae perpetuationibus docuissest alios miserari, & ex incommodis propriis, dedicisset mederi alienis. Ut autem valentes omni officio adesse iacentibus omnique benevolentia volebat; sic istos patientiæ documenta, subiectaque Deo animi de seipso præbere; ac si quem sui nimium amantem, fastidia querula abalienarent à medico, & obsequiis curatoris, dissimulare tunc quidem lentius, & blanda partim admonitione, partim indulgendo commotum sedare: at postquam bellè iam conualueret, deum pàrtes æquare rationum, & pro culpæ modo peccatum iniungere. Verum si quem nauseabundi ingenij, & communis grauem, morbus Dei satelles inuaderet, crudiores affectus domitus, ut cicurantur fustibus animantes; futuri boni spem præsenti labori anteferens, aliquanto quam consueisset in alios, suam in illum caritate in cunctantias depromebat, & hoc sacri vatis Deo pro ipsis iterabat, *Contere brachium peccatoris.*

Hanc Ignatius suorum corporibus ægrotantium tribuebat curam; sequitur qua ille animos, quam efficaci atque industriâ, quanto prudentiæ, & amoris temperamento, tum sanos tueretur, tum ægros sanaret; nullum enim amauit ita delicate, vt indulgeret aliquid roganti, si longè prouidus noceturum ipsi prospiceret, vel exemplo aliis non bono futurum. Scimus, Bobadilla viuis ex nouem ipsis sociis, repulsam cuiusmodi ab eo tulerit. Petebat angustum cubiculum, ampliori mutare, & commodiori; id quia ceteris viam quandam sternebat ad eludenda paupertatis incommoda, significari illi iussit Ignatius, quin imo eius cubiculi quod sibi dicebat angustius, in partem ynam secederet, locumque duobus relinquenter quos illi quamprimum contubernales dare decreuerat. Libenter facturum Bobadilla respondit, & religiosè dicto stetit. Quibus tamen virtutis nondum esset supellex valde ampla, repulsam ita condiebat, vt negatis, potius quam si forent concessâ gauderent: tantum aberat ex ea vt amaritiæ aliquid referrent: nempe sicca non erat, magisque ad potestatis specimen, quam ad necessitatem iniuncti muneris comparata, qualem incauti perperam usurpat. Dabat rei negatæ rationes tam explicitas, & apertas, vt intercessores, persuasi omnino se contra rem illorum agere à quibus adhibiti fuerant, suam culpantem incogitantiam, & conuersis in illos rationibus viri

XLIII.
Ignatij cari-
tas in curan-
dis suorum
animis.

Mm 2 sancti

sancti euincerent non potuisse quod expeterant, nisi damno illorum concedi. Si cui vidisset literarum studia obesse, quod se inde efferret iactantius, vel nouarum chimeris opinionum adhæreret, quamlibet sublimi, ac subtili foret ingenio eum amouebat, addens non esse ad scientias natum, ad quem appositæ non essent scientiæ. In emaculandis priuatorum nœuis, artes norat mirè oportunas. Quibusdam incompositi otis, & habitus tradebat ad interpretandum modestiæ regulas, ab se scriptas, iubebatque de illis cohortationes domesticas habere, quibus alios docendo, seipso docerent, iisdemque argumentis ad earum obseruationem, eadem opera se & illos monerent. Cui vero ex vita seculari inueterasset aliquid extraneum ab religione, monitorem ponebat caritate prudentem, qui eum obseruaret, & quicquid in eo notaſset, quotidie scripto ei fideliter traderet, cuius tanquam speculi consulto illud emendaret. Quanquam hic usus valde fructuosus mutuæ admonitionis communis tunc inter nos fuit; certa enim lege id inualerat, ut veneris diebus omnes conuenirent recognituri errores suos, qui ab designatis monitoribus quatuor palam narrabantur, & quidem in Collegio Rom. censuræ huius initium à Martino Olaio ducebatur viro apud omnes eximio. Nonnulli vero Ignatio sub serum quotidie indicabant quoties in eo lapsi essent, quod eo authore debellandum sibi suscepserant, isque dies coram diebus componens, quantum processissent; vel contra; iis obiiciebat, quo utrumque animos sumerent, vel ad promouendum, vel ad denou inchoandum. Quandóque etiam grauiore aliquo munere perfunditum ad censuram publicam vocabat, priusquam aliud ei committeret; tradit enim Hieronymus Natalis, se post depositum Rectoris officium, patrum quadraginta permisum examini, & qua usus in suos fuerat minus considerat duritiem, & acerbitatem acriter ab Ignatio reprehensam.

XLVI.

*Quanta vi
& sapientia
tentatos in
proposito cura
firmarit.*

Sed nulla æquè re se effudit paternus Ignati animus ut occupandis praetenti remedio suorum periculis, quos religiose perseverantiae desperatione aut trædio dæmon in Ægyptum prolectabat: in iis fuit quem ut impetraret, tri duo apud Deum lacrymis, precibus, afflictationibus institit, omni plane scibo se abstinentis. Alium noctis silentio, multarum horarum iterata impugnatione, denique expugnauit, consolando, terrendo, rationibus, qua valebat efficacia, configendo, quoad ille in voces, & fletus præ metu, & præni consilij detestatione prorumperet. Ita quoque prolixa concertatione, obfirmatam molliuit vnius duritiem, ut quam impotenter paulo ante dimitti voluerat, tam supplice ad pedes se illi abiiceret, rogans, & flagitans retineri, poenam quamlibet paratus subire suæ illius titubationis. At sanctus arctè illum complexus, sit, inquit, hæc eius poenæ pars, ne te vñquam deinceps Deo seruire poeniteat, alteram eius partem quam commeritus es, ex soluam ipsem, cum ad me stomachi dolores redierint. Inter hæc pro ea qua pollebat perspicacitate, ad detegendas motuum radices, si desertionis impulsu coniiceret scelere aliquo incitari, tacita conscientia male presso; morbi focum aggressus, extimulabat illos ad confessionem culparum fidelem,